

TAMÁS GERGELY ALAJOS:

NÁNDORFEHÉRVÁR 1456

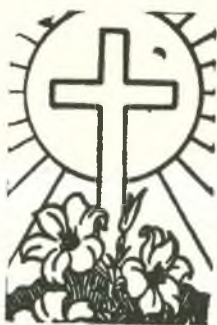
ORATORIUM

TAMÁS GERGELY ALAJOS:

NÁNDORFEHÉRVÁR 1456

ORATORIUM

Nihil obstat: *Fr. Julian Fuzer, O. F. M.*

Censor librorum Ordinis

Imprimi potest: *Fr. Albinus Thun, O. F. M.*

Delegatus Provincialis

Nihil obstat: *Dr. Antonius Csáky Censor Delegatus*

Imprimatur: ✕ *Joseph H. Albers*

Episcopus Lansingensis

Die 6 Aprilis, 1959.

SZEREPLŐK:

Angyal (szoprán) .....(Czanik Zsófia)
Szilágyi Erzsébet (alt) .....(Tiszay Magda)
Krónikás (tenor) .....(Tar Gyula)
Kapisztrán Szt. János (bariton) .....(Jámbor László)
Hunyadi János (basszus) .....(Tóth Lajos)
Török követek (tenor) .....(Dr. Bozsai Imre)
Tárogató szólista .....(Varga Béla)

NYITÁNY

ELŐJÁTÉK:

KRÓNIKAS:

*Országunktól délre vészfelhők gyűlnek
Nincsen ki segítsen:*

KÓRUS:

Nincsen ki segítsen!

KRÓNIKAS:

*Nincs ki segítsen
Mindenki ígéretet
Hunyadi egyedül maradt.
Mindenki ígér, de nem ad.*

KÓRUS:

Uraink gondja: önmaguk háza

KÓRUS:

Nyugaton a népek prédára várnak. Várnak

KRÓNIKAS:

Hunyadi János egyetlen remény

KÓRUS:

Mögéje állván győzni fog a nép, a nép.

HUNYADI:

*Népem, sorsodra rátettem élttem.
Nemzetemnek adtam kardom, vagyonom és kin-
csem*

*Két gyermekem
Hogyha barátot találnék
Valamely országban
A törökkel megvívnék
Ez életem egyetlen nagy célja.
Népem, sorsodra rátettem élttem
Nemzetemnek adtam kardom, vagyonom és kin-
csem*

Két gyermekem.

SZILÁGYI ERZSÉBET RECITATIVO:

*Férfuram bizzál
Istenben bizzál
Ő el nem hagy.
Égi teremőtőm
Jőjj segíts,
Jőjj oltalmaz.*

ARIA:

*Német honban hír szerint
Szent ember hirdet égi szót,
Oh bárcsak hozzánk jönne ő
Hogy egyet akarjon a magyar!
Hogy egyet akarjon a magyar!
De ha senki sem tart majd velünk
És nem száll harcba a nemzetért,
Én férfuram és gyermekeim
Én férfuram és gyermekim
Mi összegyűjtjük a hadat,
Epedve várjuk szent szavad.
Epedve várjuk szent szavad.*

ANGYAL:

*Ott, ahol zug a Duna szőke árja
Én, az Urnak szent angyala mondom: téged vár-
nak
Kapisztráni János, várva varnak
Hunyadi és a magyar nép dunaparti taborában.*

KÓRUS:

Hunyadi és a magyar nép dunaparti taborában.

KAPISZTRÁN:

*Fejem lehajtom, kezem kitárom
Szózatod vettem: indulni vágyom
Miatyánk Isten, ki vagy a mennyben
Neved szent légyen
Jőjön országod
Legyen meg mindig
A Te akaratod*

KÓRUS:

*Legyen meg mindig
Égen és földön
A Te akaratod!*

I. RÉSZ

GYŐRI ORSZÁGGYÜLÉS

KRÓNIKÁS:

*Hol három folyó ömlik a Dunába
Magaslik a sikon Jaurinumnak vára
Országgyűlésre jött ide egybe sok főúr és főpap
Hazánk végeit a törökök ostromolják
Maga Mohamed szállt táborba
Nézd: Ott jön Kapisztrán és Dénes az érsek
Tengernyi papsággal, tengernyi néppel
Mig bent a karok és rendek tartanak gyűlést
Addig kint a téren Istenhez, emberhez panaszt
emel a nép.*

*Lobbanó gyertyák, virágos ágyak,
Máriás ének hangjai szállnak.*

KÓRUS KORAL:

*Bünösöknek kegyes segítség
És mindön nyomorultaknak
Vigasztalója és megújítója
Légy énneköm asszonyom
És segítségöm és jó orvosom
Mert én testöm nagyon kénzatik
Fene farkas sebével,
Sebesültetik és gyötörtetik.
Nincsen kitől gyógyittassék,
Sem segéltessék és vigasztassék
Kérlek Téged, Szüzeknek Rózsája,
Ki mondattál mindenöknek
Malasztos anyjának, siralmasoknak,
Esedőzzél kórságomért
Jézus Fiadnál
Gyógyijjon meg engöm. Amen. (Nádor Kodex)*

KRÓNIKÁS:

*Talpig vasban, villanó sisakkal
Hunyadi jó, a hős vezér.
Az egyik János a másikhöz érve
Ily mondásokkal szóla busan:*

HUNYADI:

*Odabent a rendek váltig csak vitáznak
Nem látják a veszélyt, mely rátör hazánkra*

*Immáron több mint két esztendeje vagyok
Hogy Mohamed erőt vőn Konstantinápolyon
Azóta itt áll már végvárnak határinál
Nincs a földön nagyobb a mi siralmunknál,*

FERFIKAR:

*Azóta itt áll már végvárnak határinál
Nincs a földön nagyobb a mi siralmunknál,
Délre a Dunától már mindent elöntött.
A bársonyos zöld rét tulipán színt öltött.*

KRÓNIKAS:

*Ringón lépked, mint az ág,
Szemében napfény tündököl
Szilágyi Erzse, a hü feleség,
Most bájos arccal Kapisztránhoz lép.*

SZILAGYI ERZSÉBET:

*Nem értem én a férfi-vitát
Csak azt tudom, hogy délről jön a vész,
S míg főur a másik főurral csatáz,
A köznép érti, mit az ur nem ért.*

KÓRUS KORÁL:

*Hunyadi bizál, a nép melletted áll,
Elszántan védjük a meggyötört hazát.
Zászlódat követjük tüzön-vizen át,
Elűzzük végre az ozmánok hadát.
Kérünk, vezesd, vezesd a népet
Csak benne higgy, csak benne,
Öbenne higgy.*

KERESZTESEK TOBORZÁSA

HUNYADI:

*Kapisztráni János, Istenre kérlek
Beszélj a néphez, benne, csak benne van remé-
nyem*

KÓRUS KORÁL:

*Vezesd a népet, csak öbenne higgy,
Szívére tüzd kereszted jelét.
S a pogányok ellen győzelemre vidd
A puszta karddal Jézus szent nevét!
Kérünk vezesd
Kérünk vezesd, vezesd a népet
Csak benne higgy, csak benne
Öbenne higgy.*

KAPISZTRÁN:

*Parasztok és kézművesek
Deákok és vándorlegények,
Itt vagyok, hogy felvegyétek Krisztus keresztjét
És megvédjétek hazátokat dicsőségéért
"Asszonyitok, gyermekitek sorsát tartjátok job-
boto**okban,**
Magyarország s Európa gondját hordjátok balo-
tok**ban"***

*Kövessétek Isten lánglelkü bajnokát
Hunyadi Jánost, megnyerjük a csatát, s megvéd-
jük a hazát*

*Kezetekben ásók, kapák, villák, kaszák
A töröknél karabély, jó puskák, lándzsák.
Eljön majd az idő, nincs is olyan messze
Győzelemre vezérel Krisztus keresztje*

KERESZTESEK-FÉRFIKAR:

*Olyan az életünk, mint a nagy keserű tenger,
Törökök vad hordái nyuzzák a szegény embert
S királyunk is elszökött bécsi udvarába
S királyunk is elszökött bécsi udvarába*

KAPISZTRÁN:

*Olyan porból vétetett és por a király teste
Olyan semmiből teremtetett a király lelke
Mint a paraszté.*

KERESZTESEK:

Mint a paraszté!

KAPISZTRÁN:

*Veszedelmek alá vétetett a király élte
Neki is a bűnnek gonoszsága lesz mértéke
Mint a koldusé!*

KERESZTESEK:

Mint a koldusé!

KAPISZTRÁN:

*Hát ne félj, ne aggódj árva had
Van néked vezéred, Jézus az!
Utban Pétervárad felé.*

(UTBAN PÉTERVÁRAD FELÉ.)

TÖRÖK KÖVETEK LÁTOGATÁSA

KRÓNIKÁS:

*Félholdas zászlót lenget, lenget a szél,
Török követség utra kélt.*

Üzenetet mond Mohamed táborából:

TÖRÖK KÖVETEK:

*A könyörülő és irgalmas Allah nevében:
Mohamed, igazhitű mozlímok ura,
Ozmánok feje, a fényesarcu padisah
Ezt üzeni:*

Lelkem üdvére esküszöm

*A hold legfeljebb kétszer lesz csak uj,
S a hegykaréjba burkolt ország lábaimhoz hull*

A kék Dunának szép királyné asszonya:

Buda lesz fényes felségemnek számolya

Borulj elébem ebhitű és torzsalkodó nép

Vagy kardos markom zsákmányaként

Rabszolgának mégy!

KRÓNIKÁS:

Távoztak a követek,

Misére mennek mind a keresztesek.

TÁBORI MISE

INTROITUS FÉRFIKAR:

*Segítséged Uram, meg ne vond tőlem,
Oltalmazó szemmel tekints rám bőven,
Én Istenem, nézz rám, ne maradj távol
Jajom szavától*

GLORIA FÉRFIKAR:

Dicsőség legyen fenn a magas égben

GYERMEKKAR:

*Embereknek földön végre már béke
Dicsőség Krisztusnak, ki a földre szállott,
Szenvedni vágyott*

SANCTUS, VEGYESKAR:

Szent vagy, szent vagy, szent vagy

Szábáoth nagy Isten

Dicséreted harsan földön és az égben.

Hozsánna Néked!

ELEVATIO GYERMEKKAR:

*Megjelentél köztünk Krisztus királyunk,
Dicsőséges Isten, csodálva áldunk.*

SZILÁGYI ERZSÉBET:

*All az ős pap széjjeltárt kezével,
Oltáránál szegény pórhadak,
Minden pihen, csak a török éber,
A főurak mind-mind mélyen alszanak.*

ANGYAL:

*Gyors nyilvessző suhant le az égből,
Oltárra tűz szép arany-írást
És az ős pap győzelemről látott
Hunyt szemével szép látomást.
Szép látomást, égi látomást
És az ős pap győzelemről látott
Hunyt szemével szép látomást, égi látomást.*

ZARÓKORAL:

*Olajfák-hegyén kelyhedet ittrad,
Népedet Jézus asztalhoz hívtad,
Ha csatában érne életem vége,
Győzelmesen végy fel tündöklő égbe!*

HUNYADI SZÓZATA A KERESZTESEKHEZ**HUNYADI:**

*Ki ne harcolna itt szívesen,
Mikor győzni szép, halni szent!
Nem beszélek sokat!
Nem a szavak teszik vitézzé az embert,
Harcvonalban ismerszik meg, ki mit ér
Ne féljen hát senki, ragadja meg kardját!
Nem más e tábor, mint Krisztus katonája,
Győzelemre rohanó hősök sokasága.*

NÉP:

*(Üstököst pillantanak meg)
Szörnyü irdatlan üstökös,
Rettenetes fénnel tündököl*

ANGYAL:

Ne félj, ne félj

NÉP:

*Ó szörnyüségcsillag,
Baljóslat,
Jaj, mi vár ránk: borzalom!*

ANGYAL-HUNYADI DUETT:

*Ne féljen senki, ragadja kardját!
Nem más e tábor, mint Krisztus katonája,
Győzelemre rohanó hősöknek sokasága.*

*Nándorfehérvárra leszen indulásunk,
A holnapi nappal mind hajóra szállunk.*

TAKARODÓ

NŐI KAR:

Adjon Isten jó éjszakát

FÉRFIKAR:

Szörnyű harcban szent oltalmát

NŐI KAR:

Ime eltűnt a fényes nap

Felkel-e még nekünk holnap?

FÉRFIKAR:

Szikkadt testünk halálra kész

NŐI KAR:

Lelkünk várja a fényes ég

VEGYESKAR:

Boruljon rá országunkra

Boldogasszony szent palástja

II. RÉSZ

VIHAR A DUNÁN

KRÓNIKÁS:

*Hömpölygő Dunán vihar szele két
S a hősnek szive végromlástól félt*

KAPISZTRÁN:

*A Duna zug, tarajoznak a rémek,
Hullámszik habja szénfeketén,
Hasztalan dőlök szembe a szélnek,
Mélybe sodornak, süllyedek én.*

KÓRUS:

*Hasztalan dőlök szembe a szélnek
Mélybe sodornak, süllyedek én.*

KAPISZTRÁN:

*Jézusom, kérlek, nézz seregedre,
Veszni ne hagyj, nyujtsd ki kezed,
Miként ígérted, vidd győzelemre
A benned hívő hű sereget.*

KÓRUS:

*Miként ígérted, vidd győzelemre
A benned hívő hű sereget.*

HUNYADI:

*Krisztusnak hála, vége viharnak, vége a harcnak
Kitisztult immár, kéklík az ég,
Vége van végre a szörnyű sötétnek
Száll a hajó, aranyozza a fény!*

BEVONULÁS A VÁRBA

KRÓNIKÁS:

*Vonul a várba győztesek hada,
Kiséri harsány, vig zene szava
Torony ormáról a messzeségbe néz,
S aggódva szól férjürához Hunyadiné.*

SZILÁGYI ERZSÉBET:

*Tarló-virágos réten sátorok,
Sötéten fénylik száz ágyutorok
Oh, nézd a sikon Mohamed táborát,
Mint földreszállott zord felhős eget.*

HUNYADI:

*Attörtem ladikjaimmal a széles Dunát,
Vizbe süllyesztettem a török hajóhadát.
Noha bár egy ellen tizen vannak a török sereg-
ben,
Velünk az Isten a harcban, győzelemben.
"Ne féljetek, nem most láttok először törököt,
Hátat szokott adni, s nem szégyenli, ha futva tér
haza."*

KAPISZTRÁN-HUNYADI DUETT:

*A holnapi nap Szent Magdolna napja,
Magyar hazánknek léssen nagy diadalma.
Bár egy ellen tizen vannak,
Isten velünk van a harcban, s győzelemben.*

HUNYADI:

*Asszony nép és gyermekek
A belső várba menjeteK.
Rohamot kezd a török.
Rohammal fogadjuk mi is.*

HUNYADI:

KAPISZTRÁN:

*Ragyogó hajnalban Istenhez fordulunk,
S mint a fényes villám, a törökre rontunk.*

KÓRUS:

*A holnapi nap Szent Magdolna napja,
Magyar hazánknek léssen nagy diadalma,
Ragyogó hajnalban Istenhez fordulunk,
S mint a fényes villám, a törökre rontunk.*

A TÁBOR IMÁJA HUNYADIÉRT

KAPISZTRÁN:

Uram!

FÉRFIKAR:

Te légy önéki bátor vigasza

KAPISZTRÁN:

Te légy fedél

FÉRFIKAR:

a zápor-mosta földön

KAPISZTRÁN:

Te óvjad őt

FÉRFIKAR:

tűző napveréstől

NŐI KAR:

Te légy a pajzsa, ne bántsa gonosz!

FÉRFIKAR:

Te légy enyhülése a fáradtságban,

NŐI KAR:

Te légy az istáp

FÉRFIKAR:

mely eséstől óvja!

KAPISZTRAN:

Szelid kezed védelmezze éltét

KÓRUS:

És hozza vissza zord csatából őt!

GYERMEKKAR:

Te légy önéki bátor vigasz

Te légy fedél a zápor-mosta földön,

Te óvjad őt a tűző napveréstől,

Te légy a pajzsa, ne bántsa gonosz!

VIRRASZTÓ

(CSAK ZENEKAR)

A CSATA

KRÓNIKÁS:

A várfal ormán nagy zászló mellett

Kapisztrán tartja a szent keresztet.

KETTŐS KÓRUS:

Allah, akbar! Mohamed! Allah!

Jézus! Allah!

JANICSÁROK KARA (GYERMEKKAR):

Allah!

TÖRÖK HARCOS:

A mennyben ur Allah!

JANICSÁROK:

Szolgája a földön Mohamed.

Szolgája a földön vezérünk Mohamed,

És minket Budára vezet. Akbar!

KRÓNIKÁS:

A várfal ormán nagy zászló mellett

Kapisztrán tartja a szent keresztet.

TÖRÖK HARCOS:

Egyetlen a mennyben fenn, Allah!

JANICSAROK:

*Szolgája itt lenn a földön
Vezérünk Mohamed!
A földön is csak egy ur legyen,
Mohamed, ki Hunyadit legyőzi
És minket Budára vezet! Akbár!*

NŐI KÓRUS (FELLEGGVÁRBÓL):

*Jaj, nézd: már fenn a vár fokán
A zászló, a harci jel!
Ó Jézus, jöjj és tégy csodát,
Ne vesszünk el!*

KETTÓS KÓRUS:

*Allah! Jézus! Mohamed!
Allah! Jézus! Allah!*

FÉRFIKAR:

*Óh, nézd Tituszt, a hős vitézt:
Kemény marokkal fogja már,
S a mélybe rántja enmagával
A zászlót kitűző pogányt.*

KETTÓS KÓRUS:

*Allah! Allah! Jézus!
Mohamed! Allah!*

HUNYADI:

*Itt nincs ki fél,
Itt férfi, asszony,
Minden ember harcban áll,
És védi tüzzel védi vassal
A zászlót, a nemzet zászlaját.*

KRÓNIKÁS:

*“Hunyadi odarohan, segíteni, ahol legnagyobb a
baj,*

*Az ellenség sűrűjébe tör,
S visszaveri a rárohanókat,
A legnagyobb vezér és a legjobb katona egyben”
Most is kiáltja szüntelen:*

HUNYADI:

Utánam, utánam!

KÓRUS:

*Előre! Ott jó atyánk,
Kezében csillog a kereszt.
Szép véget ad, ki nekünk adta
E győzedelmes kezdetet.*

HUNYADI:

Utánam, utánam!

NŐI KÓRUS:

*Atyám, ne menjetek, ne menjetek!
Hisz' most halált jelez néktek
Trombitáknak harsogása,
Harci dobnak dobbanása,
Atyám, maradjatok!*

HUNYADI:

*Meneküljön, aki fél,
Nem bánom a zord halált,*

KAPISZTRÁN:**MAJD A KÓRUS:**

*Meneküljön, aki fél,
Nem bánom a zord halált,
Jézus szent keresztje véd,
És megvívjuk e szent csatát.
Hát ne félj és ne aggódj árva had,
Van néked vezéred, Jézus az.*

KÓRUS:

*Ne félj és ne aggódj árva had,
Van néked vezéred, Jézus az. Alleluja.*

KRÓNIKAS:

*“Ki maga akart uralkodni az egész földkere-
ségen,
Azt paraszti kéz verte le;
Jártasabb a kapa, mint a fegyver forgatásában.
Jártasabb a kasza, mint a fegyver forgatásában.
Ki sok kürt, harci dob hangja mellett*

*Nagy vigalommal jött,
Busan, éj csendjében rutul futamodott meg.”*

HÁLAÉNEK**KÓRUS:**

*Téged Isten dicsérünk,
Téged Urnak ismerünk,
Téged örök Atyaisten
Mind egész föld áld és tisztel
Szent vagy, szent vagy
Erösséges szent Isten vagy
Nagyságoddal telve ég, föld,
Dicsőséged mindent bétölt.
Téged azért, Uram, kérünk,
Mi Megváltónk, maradj velünk!*

*Mindennap dicsérünk Téged,
Szent nevedet áldja néped.
Kegyes szemed legyen rajtunk,
Tebenned van bizalmunk.
Te vagy Uram, én reményem
Ne hagyj soha szégyent érnem!*

ZÁRÓKORÁL

KÓRUS:

*Fejem lehajtom, kezem kitárom,
Szózatod vettem, indulni vágyom.
Miatyánk Isten, ki vagy a mennyben,
Neved szent legyen, jőjjön országod,
Tebenned van Uram, Benned van reményem,
Ne engedd soha, hogy szégyen érjen.
Legyen meg mindig a Te akaratod.
Legyen meg mindig, égen és földön,
A Te, a Te akaratod!*

ANGYAL:

Tebenned van Uram, reményem!

FRANCISCAN FATHERS
East Main Street (P. O. B. 218)
De Witt, Michigan

